

Sag C-372/19**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

10. maj 2019

Forelæggende ret:

Ondernemingsrechtbank Antwerpen (Belgien)

Afgørelse af:

28. februar 2019

Sagsøger: Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers
CVBA (SABAM)**Sagsøgte:**

BVBA Weareone.World

NV Wecandance

Hovedsagens genstand

Hovedsagen vedrører en trist mellem Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) (den belgiske sammenslutning af forfattere, komponister og forlæggere, herefter »SABAM«) på den ene side og de to festivalarrangører BVBA Weareone.World og NV Wecandance på den anden side. Parterne strides om lovligheden og størrelsen af de vederlag, som festivalarrangørerne skal betale til SABAM for brug af dennes repertoire.

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører spørgsmålet, om den tarifstruktur, som SABAM anvender, er tilstrækkeligt detaljeret i lyset af artikel 102 TEUF, eventuelt sammenholdt med artikel 16 i direktiv 2014/26/EU.

Anmodningen er fremsat i henhold til artikel 267 TEUF.

Præjudicielle spørgsmål

Skal artikel 102 TEUF, eventuelt sammenholdt med artikel 16 i direktiv 2014/26/EU om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse i det indre marked fortolkes således, at der er tale om misbrug af en dominerende stilling, hvis et selskab, der forvalter ophavsrettigheder, og som i en medlemsstat har et faktisk monopol, over for arrangører af musikeventer anvender en model for vederlag for retten til overføring af musikværker til almenheden, der blandt andet er baseret på omsætningen,

1. og som bygger på en fast tarif med trin i stedet for en tarif, der (ved hjælp af tidssvarende tekniske hjælpemidler) tager hensyn til den præcise andel af musik fra forvaltningsselskabets repertoire, der afspilles under eventet,
2. og som lader licensvederlagene afhænge af eksterne faktorer såsom blandt andet prisen for adgang, prisen på mad og drikkevarer, budgettet til kunstnerne for deres optræden og budgettet til andre elementer, såsom dekorationer?

Anførte EU-retlige bestemmelser

Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde: artikel 102

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/26/EU af 26. februar 2014 om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse i det indre marked (EUT 2014, L 84, s. 72): artikel 16, stk. 2, og artikel 43

Anførte nationale bestemmelser

Wetboek van economisch recht (lovbogen om økonomiske rettigheder): artikel IV.2, VI.104, XI.165, stk. 5, XI.247, XI.248

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

- 1 Sagsøgeren SABAM er et forvaltningsselskab for ophavsrettigheder. Det kan forlange et vederlag for brug af dets repertoire.
- 2 Siden 2005 har BVBA Weareone.World arrangeret den årlige dansefestival Tomorrowland i Boom (Belgien). Siden 2013 har NV Wecandance på sin side arrangeret en årlig dansefestival under navnet »Wecandance«.
- 3 Hverken BVBA Weareone.World eller NV Wecandance er indforstået med de vederlag, som SABAM har krævet. Særligt er der uenighed med hensyn til SABAM's afregning af Tomorrowland-festivalen af 2014, 2015 og 2016 og med

hensyn til SABAM's afregning af Wecandance-festivalen af 2013, 2014, 2015 og 2016.

- 4 Bortset fra Wecandance-festivalen i 2013 blev det af SABAM forlangte vederlag betalt på grundlag af den såkaldte »211-tarif«, der består af to forskellige tariffer, og hvor SABAM kan vælge, hvilken tarif, der skal anvendes.
- 5 Den første er en såkaldt *minimumtarif*, som beregnes på grundlag af den lydbelagte overflade eller antallet af disponible siddepladser.
- 6 Den anden er en *degressiv tarif*, som beregnes på grundlag af budgettet til kunstnerne eller bruttoindtægten fra billetsalg. Kun visse særligt anførte omkostninger (reservationsomkostninger, moms og kommunale afgifter) kan fradrages bruttoindtægterne, før ophavsrettighedsafgifterne beregnes.
- 7 Videre kan en festivalarrangør få et nedslag i den degressive tarif ved hjælp af »1/3–2/3-reglen«. Efter denne regel får arrangørerne et nedslag på henholdsvis 2/3 eller 1/3 på den anvendte tarif, hvis de godtgør, at mindre end 1/3 eller 2/3 af de afspillede numre hidrører fra SABAM's repertoire. Hidrører mere end 2/3 af numrene fra dette repertoire anvendes den fulde sats.
- 8 Ved stævninger forkyndt den 13. april 2017 og den 5. maj 2017 har SABAM indledt hovedsagerne.

De væsentligste argumenter, der fremføres af hovedsagens parter

- 9 BVBA Weareone.World og NV Wecandance bestrider gyldigheden af tarif 211, som de finder er ubillig på grund af misbrug af en dominerende stilling i artikel 102 TEUF's forstand. Deres vigtigste kritikpunkt er, at den degressive tarif ikke svarer til den økonomiske værdi af de tjenester, som SABAM yder.
- 10 De mener for det første, at »1/3–2/3-reglen« ikke er tilstrækkeligt nøjagtig. Det er efter deres mening ved hjælp af moderne teknologi i høj grad muligt at fastslå mere præcist, hvilke værker fra SABAM's repertoire, der afspilles og hvor længe. SABAM's prisfastsættelse kan med andre ord afstemmes bedre med den økonomiske værdi af den tjeneste, som SABAM har leveret.
- 11 De kritiserer for det andet, at SABAM har beregnet deres tariffer ud fra bruttoindtægterne fra billetsalget eller ud budgettet til kunstnerne på en festival uden at give mulighed for at fradrage alle ikke musikrelaterede omkostninger fra bruttoindtægterne. De finder dette problematisk, da indtægterne fra billetsalget ikke står i forhold til den økonomiske værdi af den ydelse, SABAM erlægges. De grunde, som får folk til at betale en højere billetpris, skyldes andre faktorer såsom festivalarrangørernes anstrengelser for at gøre festivalen til en totaloplevelse, de udgifter som arrangørerne har til festivaldeltagerne (belysning, kunst, hotspots, toiletter, sikkerhed) og de optrædende kunstners kvalitet. De anfører da også, at disse udgifter bør kunne fradrages i beregningsgrundlaget.

- 12 Til støtte for anbringendet om, at der er tale om tilsidesættelse af artikel 102 TEUF, har de blandt andet henvist til dom af 18. marts 1980, Coditel m.fl. (62/79, EU:C:1980:84), af 9. april 1987, Basset (402/85, EU:C:1987:197), af 13. juli 1989, Tournier (395/87, EU:C:1989:319), og af 11. december 2008, Kanal 5 og TV 4 (C-52/07, EU:C:2008:703).
- 13 Ifølge BVBA Weareone.World og NV Wecandance er opkrævning af afgifter for ophavsrettigheder på grundlag af omsætningen ikke lovlig i alle situationer. De anfører, at det i dom af 9. april 1987, Basset (402/85, EU:C:1987:197), og af 11. december 2008, Kanal 5 TV 4 (C-52/07, EU:C:2008:703), blev fastslået, at der kan være tale om misbrug, hvis der er et misforhold mellem prisen og ydelsen, der består af tilrådighedsstillelse af ophavsrettigheder. De anfører, at det fremgår af sidstnævnte dom, at ved afgørelsen af, om et fast vederlag for ophavsrettigheder står i et rimeligt forhold til den økonomiske værdi af den ydelse, som ophavsrettighedsorganisationen leverer, skal der tages hensyn til alle det konkrete tilfældes omstændigheder og således også til den faktiske brug af de ophavsretligt beskyttede musikværker.
- 14 SABAM gør gældende, at dets tariffer ikke er i strid med artikel 102 TEUF.
- 15 Selskabet gør videre gældende, at dom af 9. april 1987, Basset (402/85, EU:C:1987:197), skal finde anvendelse in casu, hvoraf følger, at opkrævning af afgifter af ophavsrettigheder på grundlag af den samlede (brutto-)omsætning er lovlig.
- 16 Ifølge SABAM er Domstolens dom af 11. december 2008, Kanal 5 og TV 4 (C-52/07, EU:C:2008:703), ikke relevant. Denne dom må nemlig ses i den særlige kontekst med fjernsynsstationer, hvor der kun i begrænset omfang gøres brug af ophavsretligt beskyttede værker. Dommen kan ikke finde anvendelse, når musikafspilning udgør en væsentlig del af aktiviteten.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 17 Den forelæggende ret anfører, at SABAM's tariffer efter de relevante EU-retlige forskrifter ikke må være ubillige. I så tilfælde er der nemlig tale om et efter artikel 102 TEUF forbudt misbrug af en dominerende stilling. Endvidere bestemmes i artikel 16, stk. 2, i direktiv 2014/26, at »Tariffer for enerettigheder og retten til vederlag skal stå i et rimeligt forhold til bl.a. den økonomiske værdi af disse rettigheders anvendelse i handelen under hensyntagen til arten og omfanget af anvendelsen af værkerne og andre frembringelser og den økonomiske værdi af den tjenesteydelse, som den kollektive organisation leverer.« Denne bestemmelse indeholder således også en begrænsning med hensyn til det vederlag, som forvaltningsselskabet kan forlange.
- 18 Den forelæggende ret bemærker, at Domstolen allerede har udtalt sig om begrebet »misbrug af dominerende stilling« i forbindelse med vederlag til forvaltningsorganisationer.

- 19 Domstolen har således udtalt, at der kan være tale om misbrug af en [dominerende stilling], såfremt det samme lovlige formål – nemlig at sikre forfatternes, komponisternes og musikforlæggernes interesser – også kan nås ved andre metoder, uden at der derved sker en forhøjelse af udgifterne til forvaltning af kontrakterne og kontrollen med anvendelsen af de beskyttede musikværker (dom af 13.7.1989, Tournier, 395/87, EU:C:1989:319, præmis 45, og af 11.12.2008, Kanal 5 og TV 4, C-52/07, EU:C:2008:703, præmis 33).
- 20 Videre har Domstolen anført, at det ikke kan udelukkes, at der foreligger misbrug af en dominerende stilling, når der findes en anden metode, der gør det muligt med større nøjagtighed at identificere og kvantificere udnyttelsen af disse værker, uden at der derved sker en uforholdsmæssig forhøjelse af udgifterne til forvaltning (dom af 11.12.2008, Kanal 5 og TV 4, C-52/07, EU:C:2008:703, præmis 40).
- 21 I denne forbindelse har den forelæggende ret bemærket, at det er en kompleks opgave at fastlægge rimelige vederlag for brugen af ophavsrettigheder. SABAM har reageret heroverfor ved at kræve et fast beløb af festivalarrangører (tarif 211).
- 22 Hvad angår beregningsgrundlaget for denne tarif har den forelæggende ret anført, at det er uklart, om der også skal tages hensyn til omkostninger, der ingen forbindelse har med musikken.
- 23 I forhold til »1/3–2/3«-reglen opstår der ifølge retten det spørgsmål, om denne regel er tilstrækkeligt præcis. Den anfører herved, at SABAM for nylig har ændret skalaen og nu går ud fra trin på 10%, men det er ikke tydeligt, hvor grænsen ligger, når man tager hensyn til, at der findes nye systemer, der går det muligt at fastslå det brugte repertoire med endnu større nøjagtighed.
- 24 I betragtning af den ovenfor beskrevne uklarhed med hensyn til den korrekte fortolkning af artikel 102 TEUF og direktiv 2014/26 finder den forelæggende ret det nødvendigt at anmode Domstolen om en præjudiciel afgørelse.